

[PostSoviet-States.aspx](#) 10. Каталог періодичних видань України [Електронний ресурс]. – Режим доступу к ресурсу: <http://poshta.kiev.ua/subscr.php> 11. Журнал "Познайко". Пресс-релиз [Електронний ресурс]. – Режим доступу к ресурсу: <http://posnayko.com.ua/> 12. Библиотека детских журналов [Електронний ресурс]. – Режим доступу к ресурсу: <http://detmagazin.ucoz.ru/load/138-1-0-562> 13. Книжкин дом: Детям [Електронний ресурс]. – Режим доступу к ресурсу: http://knigin-dom.blogspot.com/p/blog-page_22.htm

Талавіра Н.М., асп.,
Ніжинський ДУ імені Миколи Гоголя

БЕЗАРТИКЛЕВІ ПРИЙМЕННИКОВІ ЗВОРОТИ В АНГЛОМОВНИХ ЖУРНАЛЬНИХ СТАТТЯХ: ДЕСКРИПТИВНА СТРАТЕГІЯ

Функції безартиклевих прийменникових зворотів в англомовних журнальних статтях пояснено за допомогою дескриптивної стратегії, яка реалізується трьома тактиками: характеристичною, що співвідносить референт із загальноприйнятими канонами; дотримання канонів, яка відбиває відповідність референта встановленим правилам; відхилення від канонів при відображенні невідповідності нормам.

Ключові слова: безартиклевий прийменниковий зворот, стратегія, тактика.

Функции безартиклевых предложных оборотов в англоязычных журнальных статьях объясняются с помощью дескриптивной стратегии, которая реализуется тремя тактиками: характеристической, соотносящей референт с общепринятыми канонами; соответствия канонам, отражающей соответствие референта установленным правилам; отклонения от канонов при отражении несоответствия нормам.

Ключевые слова: безартиклевый предложный оборот, стратегия, тактика.

The functions of prepositional phrases without articles in magazine articles are explained with the help of descriptive strategy implemented by three tactics: characterizing, correlating a referent with canons; canon observance, relating a referent to the norms; deviation from canons, reflecting a person's activity contradicting the norms.

Key words: prepositional phrase without article, strategy, tactic.

У сучасній англійській велика кількість наукових праць присвячена вивченню прийменників [Барінова 1999, 3; Кнас 2006, 123], когнітивної специфіки словосполучень [Богданова 2006, 69; Филипенко 2000, 12], взаємозалежності їхніх компонентів [Логінова 2004, 8] та зв'язку словосполучень із пізнавальними процесами людини [Потапенко 2009, 119]. Із-поміж різноманітних словосполучень малодослідженими є безартиклеві прийменникові звороти, що визначає актуальність цієї розвідки. **Метою** статті є виявлення особливостей вживання безартиклевих прийменникових зворотів в англомовних статтях із проблем політики та бізнесу, адже до їхнього складу входять однакові безартиклеві звороти.

Функціонування безартиклевих прийменникових зворотів у журнальному дискурсі підпорядковане чітко визначеній композиції статей, структурованих стратегіями і тактиками. Стратегії тлумачаться як послідовність дій, підпорядкована певним цілям [Иссерс 2002, 101], та реалізуються за допомогою тактик як мінімальних мовленнєвих дій, що забезпечують досягнення вибраної стратегічної лінії [Бацевич 2004, 120; Труфанова 2001, 57]. Стратегічний задум визначає вибір і розподіл мовних одиниць [Потапенко 2009, 266], до яких належать безартиклеві прийменникові звороти. Їхнє вживання в англомовних журнальних статтях із питань політики та бізнесу підпорядковане дескриптивній стратегії, яка відображає моделі поведінки людини або функціонування пристроїв згідно з певними канонами або з відхиленням від них. Ця стратегія реалізується за допомогою трьох тактик: характеристичної, дотримання канонів та відхилення від них.

Характеристична тактика структурує журнальні статті, які описують інструменти, механізми, що, з одного боку, відповідають канонам функціонування подібних пристроїв, а з іншого, відзначаються новаціями, які відбивають їхні переваги. Текстова послідовність безартиклевих зворотів відбиває появу або існування референта (*in/at hand*), його призначення та порівняння з іншими об'єктами (*in contrast, in common, in connection, in history*). Ця тактика представлена у статті під заголовком *Small. It's the New Big* (Newsweek 25.02.2008, с. 34-37), де йдеться про новий екологічно чистий автомобіль, у змістовому плані поділена на дві частини: перша відбиває поширення автомобіля, а друга подає його опис. Характеристична тактика в першій частині статті втілена зворотами *in hand*, який указує на існування об'єкта, *on sale*, що при сполученні з дієсловом *go* відображає продаж автомобілів, *at home*, що

свідчить про близьке розташування референта до покупців, та *in common*, який відбиває узагальнені відношення порівняння нового та існуючих автомобілів. Характеристична тактика в другій частині статті відображена виразами, які позначають автомобіль із різних точок зору: *on track*, *into focus* та *at first glance*. Згідно з цією послідовністю безартикульних виразів, наявність замовлень відображена зворотом *in hand*: (2) *And Daimler had 30,000 orders in hand before it even launched its three-meter-long Smart Fortwo model in the U.S. last month*. Поширення автомобілів на ринку продаж подане зворотом *on sale*, а вираз *at home* разом зі словосполученням *in Asia* відображає межі поширення продукту: (3) *Before it even goes on sale this year, the Nano is changing the rules of the road for the auto industry and society itself. General Motors, which last week reported a record \$38.7 billion loss for 2007, can't make money at home, but turns a tidy profit in Asia selling smaller cars*. Порівняння нової моделі автомобіля з існуючими репрезентоване у статті виразом *in common*, який відображає відповідність екологічно чистого автомобіля усталеним канонам в галузі: (6) *Indeed, the Nano, which has only one windshield wiper, has more in common with the bare-bones eco-boxes that baby boomers drove during the '70s energy crisis*. Опис автомобіля в різних перцептивних ракурсах подано в другій частині статті зворотами *on track*, що подає автомобіль здалеку, *into focus*, який зосереджує увагу на новинці, та *at first glance*, котрий відображає його зовнішній вигляд: (7) *GM chairman Rick Wagoner recently warned that the world is already consuming 1,000 barrel of oil per second, and demand is on track to rise 70 percent more by 2030*; (10) *That came clearly into focus when Indian motor car mogul Ratan Tata upstaged the Detroit Auto Show by rolling out his "people's car" in New Delhi on Jan. 10... At first glance, the stubby little car doesn't look like much: no radio or air conditioning, a top speed of about 95 kilometers per hour and a motor-cycle-like engine*.

Тактика дотримання канонів втілена текстовою послідовністю безартикульних зворотів, які поступово розкривають відповідність референта усталеним нормам (*in style*, *in use*), а наступні одиниці відбивають його функціонування одиницями на позначення діяльності й руху: *at school*, *on track*, *in history*. Тактика дотримання канонів має два варіанти: загальнотекстовий, при вживанні безартикульних зворотів у всіх блоках тексту, починаючи із заголовка, і внутрішньотекстовий, за якого досліджувані одиниці зустрічаються лише в основній частині статті.

Загальнотекстовий варіант стратегії реалізований такою послідовністю зворотів: вирази, вжиті у заголовному комплексі, вказують на відповідність канонам (*in style/fashion*), а одиниці (*in line*, *in*

connection) в основній частині статті пов'язують події з конкретними явищами і процесами в економіці або політиці. Так, у статті про ощадливість людей, спричинену світовою кризою, безартикульний зворот *in style*, ужитий у заголовку *Tight-Fisted is Back in Style* (Newsweek 26.01.2009, с. 48-51), разом із виразом *into fashion* у підзаголовку маркує важливість економії під час кризи. Сполучення в заголовку виразу *in style* з прислівником *back* відображає повернення до загальноприйнятих норм, а зворот *into fashion* разом із дієсловом *surges* у підзаголовку акцентує швидкість цього процесу, на що вказує дефініція дієслова, яке позначає різкий і сильний рух вперед або вгору: *Economic frugality surges into fashion as the global recession ushers in an Age of Thrift*. Зв'язок кризи з історією, її масштаб репрезентований в інтродуктивному блоці безартикульним зворотом узагальненої семантики *in British retail history*: (1) *Sales would have been even more dismal if stores hadn't offered discounts that were the steepest (some slashed prices by 90 percent) and earliest in British retail history, according to a survey by PriceWaterhouseCoopers*. До того ж, борги (*debt*) як можливий наслідок кризи в економіці у майбутньому акцентовані зворотом *in line* та формою дієслова у Future Indefinite (*will grow*): (16) *Debt will grow more in line with the economy*.

Внутрішньотекстовому варіанту тактики дотримання канонів властива послідовність безартикульних одиниць, характерна для загальнотекстового варіанту, але вони починають уживатися лише в інтродуктивному блоці: перший вираз відбиває відповідність правилам (*in style, in full, in harmony*), а наступні звороти вказують на сферу активності референта, для якої типові певні канони, безартикульними одиницями на позначення діяльності (*at school*). Наприклад, у статті *The Frugal Family Guide* (Newsweek 16.03.2009, с. 25) автор зображає сім'ю своїх батьків як приклад економності, а тактика дотримання канонів реалізується зворотами *in full*, який відбиває дотримання вимог оплати товарів у повному обсязі, та *at college*, що типізує навчальну діяльність: (3) *They buy a new car only when they've saved up enough cash to pay for it in full, about every 10 years or so*; (6) *During my sophomore year at college, my dad made a special trip down to William & Mary to see me*.

Тактика відхилення від канонів зображає поведінку особи або перебіг процесу, які не відповідають існуючим нормам. Зазначена тактика реалізується безартикульними зворотами у такій послідовності: перший вираз указує на відхилення від канонів (*call into question, out of style/fashion, in protest*), а наступні – позначають сфери діяльності, де порушуються норми (*in nature, in history, at work*), або рух (*on track*). Тактика відхилення від канонів має два

різновиди: відхилення поведінки індивіда і невідповідність нормам перебігу процесу. Тактика відхилення від канонів поведінки людини відображена у статті під заголовком *Where Death Comes Cheap* (Newsweek 16.03.2009, с. 26-27) про новий бізнес дешевих поховань, які суперечать загально визнаним нормам, типовим для американського суспільства, на що вказує зворот *out of style*. Наступні вирази характеризують діяльність агента поховального бюро, активуючи складники руху: *on track, at home, at work, from church to grave site*. Початковий етап відхилення від канонів відображений зворотом *out of style* у сполученні з присудком *begin to go*, який вказує на відхилення від початкового пункту руху: (9) *St. Pierre says that about 35 percent of his customers prepay their funerals – a practice that could begin to go out of style, considering two recent cases of alleged fraud in Illinois and Missouri that have sapped more than \$1 billion from the prepaid accounts of some 100,000 people in a handful of states*. Траєкторія пересування агента поховального бюро, яка відображає результат його діяльності, втілена безартикульним зворотом *on track*: (10) *He figured he'd do 60 funerals his first year and lose money, but based on his first few months of operations, he's now on track to do 80 funerals and break even*. Кінцеві пункти діяльності агента подані зворотами *at home* та *at work*, які протиставляють відпочинок та зайнятість відповідно, тоді як вираз *from church to grave site* розкриває маршрут його пересування: (10) *He retains some of the traditional tools of the trade; when he pulls his minivan into his garage at home after a long day at work, he can look up to the rafters, where he stores the road signs and traffic cones required for the pomp of the traditional funeral procession from church to grave site*.

Тактика зображення неканонічної поведінки реалізується зворотами на позначення емоційних реакцій людини, реалізується реляційними зворотами *in protest, in confusion, in shock*, які позначають нетипову реакцію. Наступні звороти (*at work, in/out of school, in business*) тексту описують відхилення діяльності індивіда від норми. Наприклад, у статті під заголовком *Iran's Worst Enemy* (Newsweek 21.12.2009, с. 36-39), де йдеться про діяльність директора служби зовнішньої розвідки Ізраїлю, його відхилення від загальноприйнятих канонів поведінки зображено реляційним зворотом *in protest*, виразом на позначення отримання освіти (*out of high school*) та способів виконання дій (*on fire*). Протест співробітників на пропозицію керівника репрезентований виразом *in protest*: (1) *The horrified intelligence officers stalked out of the room in*

protest. Діяльність директора служби зовнішньої розвідки Ізраїлю втілена зворотом *out of high school*, що разом із дієсловом *dropped* імплікує, що він не довчився у школі, й виразом, який ідентифікує способи дій, *on fire*: (8) *Dagan dropped out of high school to try out for the Israeli military's prestigious commando unit, Sayeret Matkal, but didn't make the cut.* (15) *Scientists started disappearing, labs caught on fire, and aircraft connected to the effort mysteriously fell from the sky.*

Таким чином, безартикульні приєднані звороти утворюють каркас тексту, підпорядкований дескриптивній стратегії, яка втілена трьома тактиками: характеристичною, що відображає відповідність референта нормам; дотримання канонів, яка відбиває відповідність поведінки особи певним правилам; відхилення від канонів, котра вказує на порушення встановлених норм. Перспективи подальшого дослідження полягають у виокремленні інших стратегій і тактик функціонування безартикульних виразів в англомовному журнальному дискурсі.

1. *Барінова І. В.* Семантика предлогів, виражаючих временные отношения, в современном английском языке : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 "Германские языки" / И. В. Барінова. – М., 1999. – 24 с. 2. *Бацевич Ф. С.* Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр Академія, 2004. – 344 с. 3. *Богданова С. Ю.* Концептуалізація і реконцептуалізація просторових відношень (схема "КОНТЕЙНЕР") / С. Ю. Богданова // Вопросы когнитивной лингвистики. – 2006. – № 1. – С. 69-80. 4. *Иссерс О. С.* Коммуникативные стратегии и тактики русской речи / О. С. Иссерс. – М. : Едиториал УРСС, 2002. – 284 с. 5. *Логінова Е. Г.* Концептуальное соотношение пространства и времени в семантике английских предложных сочетаний : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 "Германские языки" / Е. Г. Логінова. – М., 2004. – 23 с. 6. *Потапенко С. І.* Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти : монографія / С. І. Потапенко. – Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. – 391 с. 7. *Труфанова І. В.* О разграничении понятий: речевой акт, речевой жанр, речевая стратегия, речевая тактика / И. В. Труфанова // Филологические науки. – 2001. – №3. – С. 57–64. 8. *Філіпенко М. В.* Проблемы описания предлогов в современных лингвистических теориях / М. В. Філіпенко // Исследования по семантике предлогов. – М. : Русские словари, 2000. – С. 12-54. 9. *Knas I.* An image-schematic analysis of English *At* and Polish *Przy* / I. Knas // Poznan Studies in Contemporary Linguistics. – 2006. – Vol. 42. – P. 123-144.